

Joan Manuel Tresserras (Rubí, Vallès Occidental, 1953), conseller de Cultura i Mitjans Àudio-visuals de la Generalitat de Catalunya, ha impulsat un acord amb el govern balear per a fer possibles les emissions en TDT dels canals de TVC a les Illes.

Què ha fet possible que a les Illes sí que puguin veure els canals de la Televisió de Catalunya?

—Que el govern de les Illes ens demana de poder disposar de l'emissió de tots els canals de TVC. Evidentment, si un govern d'un altre territori ens ho demana, és lògic de facilitar aquestes emissions, sense cap més restricció que les que, des del propi territori, se susciten a través del seu govern.

—Aquestes restriccions que dieu, a les Illes hi ha qui considera que no garanteixen la totalitat de l'emissió de TV3.

—Per a nosaltres l'única restricció és la que se suscita al propi territori. En aquest punt, en matèria de drets, hem d'anar avançant cap a una nova cultura d'adquisició de drets per llengua, no per territori. El funcionament dels mercats encara resta subjecte al territori, no a la llengua.

En el nostre cas, som un mitjà de comunicació que té la definició bàsica circumscrita al territori de Catalunya, perquè legalment la presència de la Generalitat arriba al territori de Catalunya. Però formem part d'un territori lingüístic i cultural més ampli. La nostra vocació no és tant de caràcter territorial, sinó de poder arribar a l'àmbit lingüístic. De manera que la cosa més lògica seria comparar els drets per llengua, no per territori, tret d'algunes excepcions que hi pugui haver en alguna matèria en la qual hi hagi competència entre

JORDI PLAY

“L'acord amb IB3 té voluntat de durar”

televisions de dins el mercat lingüístic i cultural.

—Aquests drets *lingüístics* es podrien comprar de forma conjunta amb unes altres televisions?

—Pensem que sí. De fet ja hi ha coses que es compren conjuntament a l'àmbit de la FORTA —sempre amb aquesta connotació territorial que deia—, que és a l'àmbit espanyol. De la mateixa manera que es fa això es podria fer amb les televisions públiques de parla catalana.

—De qui dependria?

—De la voluntat dels governs i de les corporacions. També és cert que TV3 apareix com una televisió molt potent i sòlida. Això pot ser viscut per televisions d'abast menor com una amenaça o un risc. Però en general no hi ha d'haver cap altra restricció.

L'acord que hi havia entre la corporació catalana i la d'IB3 es va establir en el sentit que dins de cada territori, cadascú assumia la responsabilitat sobre les emissions. A Catalunya l'emissió

“Fora bo, vista la continuïtat de les emissions de Canal 9 a Catalunya, que el govern valencià també fes algun gest”

l'abast. Ara, que això passi en una etapa històrica, no vol dir que la solució dels nostres problemes hagi de passar només per aquesta via. Com a política pública del govern de la Generalitat de Catalunya, no podem fer res més sinó intentar respondre, d'una banda, al marc legal, i mirar de canviar-lo, si no és prou adequat. I d'una altra banda, actuar de forma coordinada amb els altres governs, escollits democràticament als altres territoris, amb els quals compartim llengua i cultura.

No podem dir que pensem, de manera rigorosa i seriosa, la nostra televisió com a nacional i sotmetre-la a pràctiques que no acceptariem d'uns altres, al nostre territori. Cada etapa històrica té el seu moment i hi corresponen unes formes d'actuació. Ara, això que proposem és una política de relacions de govern a govern, amb les autoritats de les Illes Balears, les del País Valencià, les dels altres territoris de parla catalana; o amb el govern d'Aragó, amb les autoritats de Catalunya Nord. I hem parlat amb les autoritats d'Andorra. Tot per a arribar a acords institucionals sòlids que no depenguin d'una solució excepcional quant a legalitat, i tècnològics, que ens permetin d'estar segurs que funcionem com una corporació pública seriosa i responsable.

—Un acord com el que heu subscrit amb les Illes pot sobreviure a un canvi polític?

—No és cap acord polític. És un acord institucional, entre els governs de les Illes i de la Generalitat de Catalunya, i entre la corporació de la televisió pública catalana i la que disposa d'IB3. Per tant, l'acord amb IB3 té voluntat de durar i ha de tenir un desenvolupament. També hi ha, de fet, un compromís d'intentar ser junts a les xarxes, perquè hi pugui haver una presència potent a internet, amb continguts àudio-visuals generats per totes dues corporacions.

I és la mateixa mena d'acord que creiem que és imprescindible d'assolir amb el govern valencià. I, d'acord amb

això, emetem Canal 9, i esperem que el govern valencià també es mogui.

Per a la reciprocitat, hi ha d'haver un nou canal múltiple en tots aquests territoris per a fer viable, al màxim nivell possible, la reciprocitat. Perquè entenem que és un bé de caràcter general, poder compartir aquests continguts àudio-visuals. I més en el cas d'una cultura que, per raons històriques, ha sofert un conjunt de limitacions.

Què ha passat, però? Que dels dos canals adjudicats a les Illes, el govern balear en posa un d'íntegre, i es fa càrrec de l'emissió dels altres canals de la televisió. Com que ells emeten un canal, l'agafem amb un dels canals que ja tenia la Corporació.

El govern valencià tenia previst un concurs per a canals privats amb el segon múltiple. Per tant, quedava pendent de disposar d'un nou canal. Mentre no es faci el concurs, i tot esperant tots plegats que tinguem un múltiple addicional, el govern valencià ja podria emetre també el senyal de TV3.

—De manera que no ho fan per una voluntat manifesta de no fer-ho?

—Bé, és una qüestió de voluntat i d'alterar uns plans que ells tenien i que havien manifestat. L'acord amb el govern valencià, és veritat que —d'ençà del 2007, quan es va plantejar— preveia de disposar, per part del ministeri, de l'adjudicació d'aquest nou múltiple. A l'etapa del ministre Clos semblava que s'anava preparant, però van arribar les eleccions, el procés es va aturar i no hi ha hagut manera. Ho hem intentat durant la tramitació de la llei de l'àudio-visual. S'ha intentat a través de propostes de grups parlamentaris al Congrés dels Diputats, específicament a iniciativa d'Esquerra, amb el suport de més formacions, però no ha reeixit.

Amb el govern valencià hi ha hagut contactes, compromisos, però no hem arribat encara a cap solució satisfactòria. I estaria bé, vista la continuïtat de les emissions de Canal 9 a Catalunya, que el govern valencià fes també algun

d'IB3 es fa sense cap mena de restricció. I, en el cas de les Illes, pràcticament tampoc. Però passa que TV3 té uns continguts determinats pels quals no té adquirits els drets. Doncs, igual com es fa per a l'emissió internacional, un altre senyal, la cosa lògica és que es faci servir d'aquesta manera. Ara, als altres canals de la TVC, això és irrellevant, des de tots els punts de vista.

—Sigui com sigui, sectors del catalanisme a les Illes han criticat TVC per haver acceptat allò que consideren una fragmentació del mercat.

—És que no es fragmenta el mercat. Hem d'entendre que hi ha una etapa històrica en què predomina la guerra de guerrilles. Aleshores, la gent va a la muntanya i actua d'acord amb les condicions de l'entorn existent. Si són molt hostils, lluites per una cosa que és justa, a través dels procediments que tens a

JORDI PUJOL

"No pot ser que, a partir del control dels ressorts del mercat, hi hagi qui pretengui negar el mercat i deixar la llengua catalana fora del món del cinema"

gest amb els múltiples que té a la seva disposició.

—Però a hores d'ara encara és possible un gest com aquest, per part del govern valencià?

—Això depèn de molts factors, no puc fer judicis d'intencions.

Des de la nostra perspectiva, no volem l'emissió de Canal 9 com a contrapartida de res. Volem disposar de canals en llengua catalana, com més millor. La producció àudio-visual valenciana la veiem com un enriquiment, com un element afegit, i que no ens costa els diners d'haver-ho de produir nosaltres. Com passa amb IB3. I, en contrapartida, com més difusió tinguin els nostres canals, millor. Però volem que això es faci en un marc d'acord.

Qualsevol govern d'un territori, de llengua i cultura compartida, amb totes les matisacions que cadascú hi vulgui incorporar, però que realment sigui conseqüent amb la defensa d'aquesta llengua i aquesta cultura, ha de voler donar als seus ciutadans una oferta com més àmplia millor. A nosaltres ens mou això. I hem d'entendre que això no pot restar subjecte a un canvi de color de govern.

—La llei de l'àudio-visual compli més la cosa?

—És una ocasió perduda, especialment en aquest àmbit. El govern espanyol mai no s'ha proposat d'assumir sincerament i positivament el patrimoni pluricultural i plurilingüístic: la plurinacionalitat.

Com que no ho ha fet, ha tendit a veure aquesta pluralitat com una anomalia i un entrebanc per a acabar de desplegar aquella coincidència entre un estat, una llengua, una cultura, un mercat. I això ha causat una seqüència de despropòsits molt considerables. Aquesta incomoditat, a més a més, ha trobat en alguns llocs de l'estat complicitats notables que s'han manifestat en grau i en forma diversos. I això encara pesa avui, culturalment. Però en el lapse d'una generació això és inimaginable. És massa absurd, massa profundament antidemocràtic perquè pugui resistir gaire el pas del temps. No és sostenible en un termini mitjà o llarg.

—També amb l'objectiu de millorar l'oferta en català, hi ha la llei catalana del cinema —que heu impulsat recentment—, que acaba d'aprovar el govern i que ara resta pendent del tràmit parlamentari. Vist el recel que ha aixecat en algun sector, finalment arribarà a bon port, aconseguirà el consens necessari?

—De consens, n'hi ha a tres nivells. El primer, el polític, que és el que ha permès d'aprovar la llei al govern. I entenem que també n'hi haurà amb el principal partit de l'oposició, perquè respon als objectius que ha fet públics i explícits durant tots aquests anys.

Hi ha un altre consens, que és el de l'opinió pública i el consens ciutadà. Entenem que quan es demana si la gent trobaria bé de disposar de cinema

en condicions semblants a les de les altres indústries culturals, i pogués triar entre una oferta de cinema més àmplia, amb la possibilitat d'escollir versions originals subtítolades, o de triar cinema en llengua catalana, etc., la gent diu de manera aclaparadora que sí. El qui va carregat de connotacions polítiques és, per contra, el qui diu que no.

El tercer consens és amb els agents del sector. A Catalunya, entre els sectors de la producció i entre els professionals, hi ha una posició majoritària molt marcada a favor de la llei. En canvi, hi ha objeccions —amb excepcions— per part del sector de la exhibició.

Vam dialogar amb tots aquests sectors, abans de començar la redacció de bases de la llei. Vam formular propostes que van ser rebutjades. Vam començar a tramitar la llei i hi hem continuat dialogant. I ara encara, en aquest procés parlamentari, hi continuem parlant. És veritat que hi ha aspectes de la llei que admeten un tracte de flexibilitat. De fet, ja el text que es va aprovar del projecte de llei conté la necessitat de desplegaments reglamentaris per a poder precisar algunes mesures. I al voltant d'això hem de treballar.

Ara, no pot ser que a l'era de la digitalització, del canvi d'hàbits, del suport de plataformes, de l'ampliació de l'oferta, etc.; no pot ser que, a partir del control dels ressorts del mercat, hi hagi qui pretengui negar el mercat i deixar la llengua catalana fora del món del cinema. Això, en època de la dictadura podia tenir un sentit, però ara és inadmissible. A partir d'ara, la llengua catalana no serà jutjada per si té estat o no, sinó com una llengua europea mitjana. Com que aquí hi ha dues llengües oficials, aquestes pel·lícules més importants, en un període de cinc anys, hauran d'estar disponibles en còpies que es distribuïran al 50%. Però això és un sol article de tota la llei. Passa que tot allò que fa referència a la llengua té una gran notorietat. Sobretot per a aquells que volen negar al català l'estatus de llengua de primera divisió i de forma d'expressió d'una cultura, que és tan nacional com qualsevol altra llengua europea, independentment de si té estat o no. És una qüestió de respecte, de justícia i de llibertat d'escollir per part de la gent de Catalunya.

Enric Rimbau